

Inatsisartunut Ilaasortaq
Suka K. Frederiksen
Siumut

Kalaallit Nunaanni sulisoqarneq pillugu § 37 apeqqutinut 301-imut akissut

14-01-2016
Sagsnr. 2015 - 17122
Dok. nr. 1897654

Inatsisartut suleriaasaanni § 37, imm. 1 naapertorlugu Kalaallit Nunaanni sulisut pillugit apeqquteqarputit.

Naalakkersuisut apeqqutinut qujapput immikkoortunullu susassaqtartunut paasissutissanik pissarsisimallutik.

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Fax: +299 32 20 73
Email: ikiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

1. Kalaallit Nunaanni inunnorsimasut inuit qassit inuussutissarsiutitigut ilinniagaqarneq naammassisimavaat (Inuussutissarsiummik ilinniagalik, qaffasinnerusumik ilinniagalik il.il.) ukiut tamaasa 1979 – 2015 –amma suut ilinniagaqarfii?

Akissut:

Inuussutissarsiutitigut ilinniagaq inuusuttut inuussutissarsiutitigut ilinniagaannut inuussutissarsiutimut aalajangersimasumut sammisumut, ukiuni 3 - 5-ini sivisussuseqarajuttumut inuussutissarsiummullu ilinniagalittut taaguuteqalissutaasinnaasumut ataatsimoortumik taaguutaavoq.

Ilinniakkalli suliffeqalissutaasinnaasut taaguutinut ukununnga immikkoortiterneqartarput:

- Inuussutissarsiutitigut ilinniakkat
- Ilinniakkat ingerlaqqiffiusut sivikitsut
- Bachelorit
- Kandidatit

Akissummi uani inuussutissarsiutitigut ilinniarsimasut amerlassusaat pineqaratik ilimagineqarpoq ilinniakkat suliffeqalissutaasinnaasut pineqartut.

Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu kalaallit ilinniagaqartut nalunaarsorneqartarnerisa allangortinneqarsimanera peqqutigalugu 2003-p siomatigut kingornalu nalunaarsukkat toqqaannartumik imminnut sanilliunneqarsinnaanngillat. 1980-ikkunni ilinniakkat ilaasa amigartumik

nalunaarsorneqarsimaneri aamma soraarummeernerit svenditullu allagartat pillugit paasissutissat amigarneri tamassumunnga peqqutaavoq.

Kisitsisitigut nalunaarsukkani ilinniartut amerlassusaat sumi inunngorsimanerat malillugu immikkoortitigaanngillat kikkulli Ilinniagaqarnersiutit pillugit Inatsisartut Inatsisaanni normu 12, 22. november 2011-meersumi § 3 aamma § 4 aalajangersarneqarsimasut naapertorlugit nunatsinniit ilinniagaqarnersiuteqarsinnaatitaanersut naapertorlugit aalajangersarneqarsimallutik.

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik 1980-imiit ilinniakkanik naammassinnissimasut pillugit imatut nalunaarsugaqarpoq: (Ataani ilinniakkanik naammassinnittut pillugit nalunaarsukkat Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmeersut ajoraluartumik kalaallisut pigineqanngillat)

Tabel 5. Antal fuldførte uddannelsesforløb 1980/81 - 2000/01

	År																						
	1.81	80/81	81/82	82/83	83/84	84/85	85/86	86/87	87/88	88/89	89/90	90/91	91/92	92/93	93/94	94/95	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	
Kompetencegrænse																							
uddannelser i alt	8.037	14	39	95	99	115	181	127	167	313	450	752	771	834	724	631	602	515	589	483	436	400	
Faglige grunduddannelser i alt	5.472	5	19	41	54	60	79	70	82	125	283	590	574	460	525	502	389	351	328	343	313	269	
Jern & Metal	739	4	5	12	25	27	36	16	33	32	36	90	79	22	80	58	27	25	21	17	21	34	
Bygge & Anlæg	499	-	1	5	2	2	9	10	5	14	16	75	71	28	48	51	22	40	22	27	31	17	
Håndel & Korpor	2.028	-	3	11	18	21	26	30	35	36	73	254	254	184	175	186	158	120	120	119	105	93	
Levnedsmiddel	658	-	8	7	3	5	2	-	3	8	20	58	54	54	66	89	82	53	46	55	48	29	
Sjofart & Fiskeri	399	1	1	1	4	1	-	6	8	14	47	65	15	58	41	14	26	13	28	19	20	20	
Fiskeridistri	140	-	-	-	-	-	-	-	2	4	20	11	17	17	14	25	11	10	9	-	-	-	
Landbrug mv	43	-	-	-	-	1	-	1	-	-	4	3	-	1	13	7	3	4	1	3	-	2	
Social & Sundhed	888	-	-	3	1	-	4	5	6	6	46	32	81	57	77	90	77	75	71	68	85	68	
Grafiske fag	35	-	-	-	-	-	1	-	-	6	1	5	3	4	5	1	4	1	-	1	-	3	
Servicefag	43	-	1	2	1	3	1	2	-	2	5	1	-	5	6	2	1	1	3	4	-	3	
Mellemuddannelser i alt	2.137	9	20	53	43	48	50	48	58	75	142	127	177	145	171	190	163	137	145	92	146	114	
Lærenuddannelser	297	-	-	-	3	2	3	3	7	12	11	13	25	15	29	35	21	30	9	10	36	33	
Pædagogiske uddannelser	217	-	1	12	8	7	7	1	4	-	19	17	22	13	11	9	8	4	17	25	16	18	
Sociale uddannelser	98	-	-	2	1	2	3	3	3	2	12	4	11	12	8	7	6	7	5	7	-	3	
Sundhedsuddannelser	150	1	-	5	5	6	7	6	10	10	13	4	8	5	7	4	7	15	21	2	7	7	
Levnedsmiddeluddannelser	4	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
Handel, edb mv	447	5	6	7	7	10	8	10	8	11	12	28	25	34	40	41	43	33	43	19	33	24	
Mellemlænske uddannelser	411	3	11	21	15	15	11	17	15	16	23	17	40	31	33	26	35	22	30	12	9	7	
Fiskelejerne uddannelser	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	1	-	
Trafik, kommunikation & Navigation	363	-	2	4	4	3	5	3	6	22	47	35	40	22	35	17	29	23	12	14	29	14	
Kunst, Kultur & Medier	121	-	-	2	2	3	4	5	4	2	4	9	8	12	8	9	12	3	7	3	18	8	
Videregående uddannelser i alt	423	-	-	1	2	7	11	9	16	11	23	34	18	28	22	38	48	26	34	45	33	17	
Naturvidenskabelige uddannelser	27	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	1	1	1	1	2	4	2	7	2	3	
Idret	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Medicin	12	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	1	1	2	-	-	3	2	-	-	
Psykolog	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	2	2	4	-	-	-	-	-	
Samfundsvidenskabelige uddannelser	122	-	-	1	-	3	3	2	3	3	4	11	1	3	7	16	10	10	9	17	10	9	
Humanistiske uddannelser	58	-	-	-	-	4	3	1	3	3	4	2	1	2	3	11	2	3	8	6	6	2	
Teologi	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
Andre universitetsuddannelser	6	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	2	1	-	-	1	-	
Landinspektør	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
Ingeniøruddannelser	74	-	-	-	-	1	-	3	3	4	6	8	12	3	7	3	4	7	4	8	1	-	
Håndtjehøgskoleuddannelser	83	-	-	-	2	4	3	4	5	2	7	8	5	7	3	5	10	4	5	4	4	1	
Landbohøgskole	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	2	-	1	1	-	-	
Arkitektskole	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	3	1	4	-	2	-	-	
Tandtegnhøgskole	6	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	1	
Øvrige uddannelser	29	-	-	-	-	-	1	-	1	2	2	1	2	1	6	1	2	1	2	3	4	-	
Ikkestatens uddannelser i alt	82	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	3	12	6	10	5	16	14	16	
Basisuddannelser	41	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	2	6	3	5	3	8	5	4	
Institut for Administration	20	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	1	2	4	3	3		
Institut for Kultur & Samfundstema	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	1	1	1	-	-	6	4	
Institut for Grønlandsk Sprog & Literatur	13	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	3	-	4	-	3	
Institut for Teologi	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	

(Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik 2002: 1980-imiit 2001-imut Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu ilinniakkat suliffittaarutaasinnaasut, qup 10)

2003-miit ineriartorneq:

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Inuussutissarsiutitigut ilinniakkat	385	299	263	271	298	309	344	321	365	405	405	400
Ilinniakkat ingerlaqqiffiusut sivikitsut	82	36	30	15	28	26	33	42	31	44	24	26
Bachelorit	63	92	82	87	107	102	108	118	139	139	148	146
Kandidatit	18	28	18	21	21	21	28	29	9	27	29	24
Katillugit	548	455	393	394	454	458	513	510	544	615	606	596

(Nunatta Kisitsisaataasivia 2016, Ukiuni 2003-2011 kisitsit inaarneqareerput, ukiuni 2012-2014 kisitsisaagallarput)

Nalunaarsuiffiup 1-ip takutippaa ilinniartut suliffittaarutaasinnaasunik naammassinnissimasut ilinniakkap suussusaannut immikkoortitaarlugit amerlassusaat.

Nalunaarsuiffik 1:

ISCED 2011 fields	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
001 Tunngaviusunik tamakkiisumik ilinniakkat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
002 Atuarsinnaaneq kisitsisinnaanerlu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
003 Inuttut inerikkiartorneq	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
011 Ilinniartitsisunngomiarnit	41	32	20	33	29	44	21	35	30	54	35	45
021 Eqqumiitsuliomeq	14	24	12	14	11	7	18	6	24	8	26	17
022 Humanioramut ilinniarnit	3	4	19	0	7	6	3	2	4	5	5	5
023 Oqaatsit	10	14	1	15	15	3	15	13	4	11	6	6
031 Inooqataaneq aamma inuup pissusai pillugit ilisimatusarnit	10	16	13	18	19	18	19	30	18	34	27	29
032 Tusagassiuutit paasissutissiisarnit	1	5	4	5	0	0	6	1	3	3	5	3
041 Inuussutissarsiutit aamma aqutsineq	134	27	54	60	74	84	74	109	90	91	122	98
042 Inatsisilerineq	0	3	5	2	4	4	4	5	4	4	1	4
051 Uumassusillit pillugit ilisimatusameq	1	2	3	1	2	0	1	3	0	1	2	1
052 Avatangiisit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
053 Fysikki	0	1	1	0	0	3	1	1	0	1	1	0
054 Matematikki	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1
061 Paasissutissiisameq aamma attaveqatigiinneq (IT)	16	28	13	8	14	8	22	7	4	11	17	6
071 Ingeniøri aamma teknikki	38	35	19	25	62	53	43	53	47	50	48	33
072 Tunisassiomeq aamma procesteknologi	41	13	9	10	5	13	7	12	21	13	13	14

073 Illussanik titartaaneq aamma sanaartomeq	34	45	29	44	46	28	68	50	42	68	50	65
081 Nunalerineq	1	5	1	2	1	0	7	2	5	5	2	3
082 Orpippassualerineq	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
083 Aalisarneq	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
084 Nersutit nakorsaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
091 Peqqinnissaq	10	18	14	13	15	26	50	32	33	46	58	52
092 Inulerineq	142	132	120	82	95	107	102	105	150	148	136	125
101 Inunnut ataasiakkaanut sullissineq	10	9	13	15	14	16	14	17	17	20	27	23
102 Eqqiluisaameq aamma suliffimmi avatangiisit	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
103 Sillimaniameq aamma illersuineq	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1
104 Assartuineq	42	41	43	47	41	38	37	24	47	40	25	64
Katillugit	548	455	393	394	454	458	513	510	544	615	606	596

Nalunaarsuut 1: Kalaallit Nunaata Naatsorsueqqissaartarfia, ilinniakkanik
suliffeqalissutaasinnaasunik naammassinnissimasut amerlassusaat ilinniakkap ISCED 2011-p
suussusaanut immikkoortiterlugit, 2003-2014

2. *Inuit qassit ukiut tamaasa Danmarkimut ilinniariartortarpat piffissami
1979 – 2015 –amma suni ilinniarfinni ilinniagaqartuuppat?*

Akissut:

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ilinniarnertuunngorniarfilit	14	9	30	21	20	48	57	47	61	68	42	47
Inuussutissarsuutitigut ilinniarfilit	38	29	33	28	31	45	43	56	45	77	107	106
Tapillussamik ilinniarnarit	9	18	14	19	18	29	48	49	55	45	59	69
Ilinniakkat ingerlaqqiffiusut sivikitsut	26	24	43	37	27	24	32	35	36	40	42	60
Bachelorit	98	87	93	115	105	103	140	157	133	156	161	156
Kandidatit	25	25	25	19	23	18	22	27	27	19	31	27
Katillugit	210	192	238	239	224	267	342	371	357	405	442	466

2003 sioqqullugu nalunaarsuutit amigaaqarneri peqqutigalugu nalunaarsuiffik
1979-mut utertillugu nalunaarsuusiortoqarsinnaanngilaq.

3. *Inuussutissarsuutitigut ilinniagaqarsimasut inuit qassit
(inuussutissarsiummik ilinniagallit qaffasinnerusumik ilinniagallit il.il.)
suliffeqanngillat ukiut tamaasa piffissami 1979-2015-imi?*

Akissut:

Apeqqu Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfik isumasioreerlugu imatut paasisinneqarpugut: Kisitsisit paasisutissat maanna Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfimmi pigineqartut ajoraluartumik periarfissaqartitsinngillat apeqqu naammattumik qaammarsaavigissallugu. Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfik naapertorlugu suliffissaaleqineq ukiuni paasisutissaateqarfiusuni takussutissiami tabelimi 1-imi takuneqarsinnaavoq. Soorlu tabelimi ersittoq piffissami 2010-2013-imi suliffissaaleqisuni inuit 286-it aamma 293-it inuussutissarsiummik ilinniagaqarsimapput (suliamik ilinniagallit, ilinniagartuut il.il.).

Tabeli 1. Suliffissaaleqisut qaammatikkaartumik agguaqatigiussillugit najugaqavissut akornanni 18-64-inik ukiullit ukiumi pineqartumi aamma ilinniagaat

2010	Inuussutissarslutini ilinniagallit	263
	Nalinginnaasut aamma inuussutissarslutini ilinniakkat	1
	Ingerlaqqiffiusumik ilinniakkat	22
2011	Inuussutissarslutini ilinniakkat	300
	Nalinginnaasut inuussutissarslutillu	1
	Ingerlaqqiffiusumik ilinniakkat	30
2012	Inuussutissarslutini ilinniakkat	334
	Nalinginnaasut inuussutissarslutillu	3
	Ingerlaqqiffiusumik ilinniakkat	26
2013	Inuussutissarslutini ilinniakkat	356
	Nalinginnaasut inuussutissarslutillu	3
	Ingerlaqqiffiusumik ilinniakkat	34

Uangga: Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfik, 2016.

Suliffissaaleqineq procentinngorlugu isiginiaraanni ilinniakkanut sanilliullugu, ersarippoq suliffissaaleqineq appariartortartoq inuit ilinniagaat qaffasinnerujartortillugit. Takuuk tabeli 2.

Tabeli 2. Suliffissaaleqineq procentinngorlugu qaammammut, najugaqavissuni 18-64-inik ukiulinni, ukiumi aalajangersimasumi ilinniakkat naapertorlugit.

	2010	2011	2012	2013
Meeqqat atuarfiat	11,2	13,8	14,6	15,1
GU	1,9	2,8	3,4	3,1
Inuussutissarslutini ilinniakkat	4,1	4,6	5,1	5,3

Nalinginnaasut inuussutissarsiutinilu ingerlaqqiffiusut	0,8	1,2	2	2,1
Ingerlaqqiffiusumik ilinnlakkat	0,6	0,8	0,7	0,9

Uannga: Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfik, 2016.

4. *Tikisitanik sulisoqarnerup ingerlanera qanoq ippa (inuit, sulisorineqartut kalaallinik taaneqarsinnaanngitsut taakkununnngaluunniit naligiisinneqarsinnaasut) piffissami 1979-2015? Tamatumalu saniatigut tikisitat sulisorineqartut agguaqatigiissillugu qassinik ukioqarpap?*

Akissut:

Apeqqut Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfik isumasioereerlugu imatut paastisinneqarpugut: Tabeli 3-mi takutinneqarpugut naalagaaffinni allani innuttaasut, Kalaallit Nunaata avataani inunnorsimasut, minnerpaamik qaammat ataaseq pingaarnertut Kalaallit Nunaanni 2008-2013-imi suliffeqarsimasut. Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfik ukiut siuliiniit kisitsisaateqanngillat. Amerlassutsit piffissami pineqartumi 252-inik ikilisimapput.

Tabeli 3. Nunani allani innuttaasut, Kalaallit Nunaata avataani inuusimasut, minnerpaamik qaammat Kalaallit Nunaanni sulisimasut*

Ukloq	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Katillugit	4018	4073	4073	4121	4129	4014	3821

Uannga: Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfik, 2015. *Kalaallit Nunatta avataani inunnorsimasut aamma danskit Kalaallit Nunaanni inunnorsimasut immikkut isiginiarneqarsimannnginnerat malugeqquneqassaaq. Savalimmiormiut danskinut uani ilaapput*. Kisitseriaatsimi ilaapput qaammat sinnerlugu sulisimasut tamarmik, aamma sivikitsuinnarmik sulisorineqartarsimasut, suliniutini sulisut paarlatsit il.il.*

Sulisut Kalaallit Nunaata avataani inunnorsimasut Kalaallit Nunaata naatsorsueqqissaartarfiaata naatsorsuutaani ukiukkaarlutik ilaapput, ukiumut agguaqatigiissinneqanngitsumik. Sulisut ukiui tabelimi 4-mi ersipput. 35-54-inik ukiullit ukiuni arfinilinni pineqartuni amerlanersaapput.

Tabeli 4. Innuttaasut Kalaallit Nunaata avataani inuusimasut, qaammat sinnerlugu Kalaallit Nunaanni sulisimasut, ukiuinut immikkoortiterlugit*.

2009	Ukiui	
	15-19 ukiullit	61
	20-24 ukiullit	132
	25-29 ukiullit	259
	30-34 ukiullit	468
	35-39 ukiullit	534

	40-44 ukiullit	503
	45-49 ukiullit	511
	50-54 ukiullit	503
	55-59 ukiullit	441
	60-64 ukiullit	417
	64 sinn. ukiullit	244
2010		
	15-19 ukiullit	55
	20-24 ukiullit	117
	25-29 ukiullit	252
	30-34 ukiullit	496
	35-39 ukiullit	555
	40-44 ukiullit	485
	45-49 ukiullit	521
	50-54 ukiullit	513
	55-59 ukiullit	442
	60-64 ukiullit	394
	64 sinn. ukiullit	243
2011		
	15-19 ukiullit	49
	20-24 ukiullit	129
	25-29 ukiullit	261
	30-34 ukiullit	510
	35-39 ukiullit	523
	40-44 ukiullit	500
	45-49 ukiullit	506
	50-54 ukiullit	527
	55-59 ukiullit	458
	60-64 ukiullit	377
	64 sinn. ukiullit	281
2012		
	15-19 ukiullit	59
	20-24 ukiullit	114
	25-29	254

	ukiullit	
	30-34 ukiullit	466
	35-39 ukiullit	529
	40-44 ukiullit	<u>531</u>
	45-49 ukiullit	510
	50-54 ukiullit	522
	55-59 ukiullit	471
	60-64 ukiullit	381
	64 sinn. ukiullit	292
2013		
	15-19 ukiullit	63
	20-24 ukiullit	95
	25-29 ukiullit	252
	30-34 ukiullit	419
	35-39 ukiullit	509
	40-44 ukiullit	509
	45-49 ukiullit	<u>525</u>
	50-54 ukiullit	502
	55-59 ukiullit	475
	60-64 ukiullit	361
	64 sinn. ukiullit	304
2014		
	15-19 ukiullit	41
	20-24 ukiullit	77
	25-29 ukiullit	248
	30-34 ukiullit	384
	35-39 ukiullit	470
	40-44 ukiullit	<u>499</u>
	45-49 ukiullit	483
	50-54 ukiullit	485
	55-59 ukiullit	456
	60-64 ukiullit	359
	64 sinn. ukiullit	319

Uangga: Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfik, 2015. *Kalaallit Nunatta avataani inunngorsimasut aamma danskit Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut immikkut isiginiarneqarsimanninnerat malugeqquneqassaaq. Savalimmiormiut danskinut uani ilaapput*. Kisitseriaatsimi ilaapput qaammat sinnerlugu sulisimasut tamarmik, aamma sivikitsuinnarmik sulisorineqartarsimasut, suliniutini sulisut paarlaatsit il.il.*

5. *Tikisitat agguaqatigiissillugu qanoq sivilutigisumik atorfeqartinneqartarpat (inuit, sulisorineqartut kalaallinik taaneqarsinnaanngitsut taakkunungaluunniit naligiisinneqarsinnaasut) piffissami 1979-2015? Namminersorlutik oqartussat qitiusumik allaffeqarfissuanni aamma pisortat allaffissornikkut ingerlatsiviini tamani?*

Akissut:

Apeqqut Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfillu isumasioereerlugit imatut paasitsinneqarpugut: Qitiusumik allaffissuarmi pisortallu ingerlatsiviini allani tikisitat agguaqatigiissillugu qanoq sivilutigisumik sulisorineqartarnersut ilisimaneqanngilaq, siuliani pineqartut tunngavigalugit nalilersuineq paasissutissaatigineqanngilaq. Piffissami matumani ilisimaneqanngilaq inuit atorfinnarmik qimatsisut pisortani Kalaallit Nunaata iluani allani atorfinnarnersut.

6. *Kalaallit Nunaannut suliffissarsiortut killilersimaarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 27 30. oktober 1992-imeersup § 2 -ata malitsigisaanik nunatta avataaneersumik aningaasarsiaqartitsiviusumik sulisoqarneq qanoq annertutigaa? Imaluunniit ukiut tamaasa nunatta avataaneersut qassit sulisorineqartarpat piffissami 1979-2015?*

Akissut:

Inatsisartut peqqussutaat nr. 27, 30. oktober 1992-imeersup kommuninit aqunneqartarpoq, suliffeqarfiit qinnuteqaataat avataaniit sulisoqarniarneq pillugu aalajangiisarpur, qinnuteqaammik akuersissanerlutik imaluunniit itigartitsissanerlutik. Aalajangiinerit tamakku Namminersorlutik Oqartussanut nalunaaruteqaataaneq ajorput, taamaattumik nalusarparput qanoq akulikitsigisumik peqqussut atorneqartarnersoq.

Avataaniit sulisussap kommunimiit akuersissummik aammalu Udlændingestyrelse Danmarkimiittumiit sulisinnaanermut aammalu najugaqarsinnaanermut akuersissummik pisariaqartitsineri Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik tusarniaanermi akuutinneqartarpoq avataaniit suliarortoq nunatsinni sulineri

atugassarititaasut nalinginnaasut qulakkeerniarlugit aammalu Naalackersuisoqarfiup akuersissutit qassiunersut ukiut tamaasa pisarlugit.

Taamaattumik ataani tabelimi takuneqarsinnaavoq ukiuni kingullerni 131-t 184-illu akornanni Kalaallit Nunaanni sulisinnaanermik najugaqarsinnaanermillu akuersissutit. Ukiuni siusinnerusuni akuersissutit kisitsisinngorlugit pigineqanngillat.

Taamaallaat innuttaasut nunani ungasissuursut (3. lande) udlændingestyrelsemiit sulisinnaanissamut najugaqarsinnaanissamullu akuersissummik pisariaqartitsisarput, taamaattumik tabelimi takuneqarsinnaanngilaq Nunani Avannarlerneersut sulisartut, taakku nunatsinnut tikillutillu sulisinnaagamik Udlændingestyrelsemiit sulisinnaanermik najugaqarsinnaanermillu akuersissummik peqanngikkaluarlutik.

Tabeli 5. Sulisinnaanermut najugaqarsinnaanermullu akuersissutit 2010-2015 amerlassusaat, ilaqutariit ataatsimoorsinnaanerannut suliat ilanngullugit.

	2011	2012	2013	2014
Akuersissutit	169	147	131	184

Uannga: Udlændingestyrelsen, Danmark.

- 7. Naalackersuisut Kommunalbestyrelsillu qanoq ilillutik qularnaartarpaat kalaallit nunaannut suliffissarsiortut killilersimaarnissaat pillugu inatsisip atuutsin-neqarnissaa aammalu pisortani attuumassuteqartumik oqartussaasunut paasissutissat aaneqarnissaat? Aamma Namminersorlutik oqartussat Kommunalbestyrelsillu avataaniit sulisoqarnissamik qinnuteqaatinik qasseriartutik itigartitsippat? Immaqa 0-lup missaaniippoq, taamaappat inatsit sunniuteqarsimangilaq.*

Akissut:

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalackersuisoqarfik imatut paasissutissiivoq: Naalackersuisut Kalaallit Nunaannut suliffissarsiortut killilersimaarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 27, 30. oktober 1992-imeersoq malillugu Kalaallit Nunaannut suliaartortartunut tunngasumik suliat ingerlattarpaat.

Inatsimmik atortuutitsineq Namminersorlutik Oqartussat tungaanniit ingerlanneqartarpoq nakkutilliinikkut aamma misissuisarnertigut nuna tamakkerlugu, nunatta avataaniit suliaartortartunut atatillugu, suliffissarsiuussisarfiit, Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik, Sullivinnut Nakkutilliisoqarfik Politiillu suleqatigalugit.

Nunatsinni suliffissarsiuussisarfiit aamma Inatsisartut inatsisaat nr. 27, 30. oktober 1992-imeersoq kiisalu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 24, 26. august 1993-imeersoq avataaniit suliaartortartut pillugit naapertorlugit ingerlatsipput. Inatsisit atuuttut malinneqarnissaat qulakkeerumallugu kommunimi suliffeqarfinnut assigiinngitsunut pulaaqattaartarput, inatsisillu atuuttut pillugit paasissutissiisarlutik. Suliffissarsiuussisarfiit qularnaarniartarpaat inatsisit malinneqarnissaat, suliffeqarfinnillu oqaloqateqartarlutik.

Namminersorlutik Oqartussat nunanit allaneersut suliffeqarsinnaanermut qinnuteqartarnerini tusarniaavigineqartarput. Suliassaqaarfik suli angerlaanneqanngimmat Danmarkimi Udlændingestyrelse taannaavoq suliani pineqartuni aalajangiisartuuvoq. Taamaattumik Namminersorlutik Oqartussat avataaniit suliaartorniartarlutik qinnuteqaatinut akuersisinnaanatillu itigartitsisinnaanngillat. Namminersorlutik Oqartussat taamaallaat nalilersortarpaat akissarsiasat suliffeqarnermilu atugassarititaasut nunatsinni isumaqatigiissutit atuuttut naapertorlugit.

Naalakkersuisut ilisimasaqarfigivaat avataaniit sulisussarsiornissamut qinnuteqaataasartut, kommuninit itigartinneqartartut, sulisitsisuniit maalaarutaasartut tunngavigalugit, Namminersorlutik Oqartussat maalaaruteqartarnermi qullersaammata. Oqaloqateqartarnerit misiligutissatullu misissuinerit ingerlaavartut naapertorlugit suliffissarsiuussisarfiit nuna tamakkerlugu ukiumut itigartitsissutigisartagaat minnerpaamik arfineq marluusutut nalilerneqarput.

8. Nunatsinni najugaqavissut nunatsinni inunngorsimasut inuit qassit Danmarkimut nuussimappat piffissami 1979-2015?

Akissut:

Apeqqut Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfik isumasioreerlugu imatut paasitsinneqarpugut: Kalaallit Nunaata naatsorsueqqissaartarfiata Kalaallit Nunaanniit nutsertut amerlassusiat kisitsisaatiginngikkaat, kisiannili nunatsinnut nutsertut amerlassusaat kisitsisaatigalugu, kisitsisillu taakkua tassaapput Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut nunatsinnut nutsertut, taavalu nunatsinni inunngorsimasut nunanut allanut nutsertut ilanngaatigalugit kisitsisit. Kisitsisit taakkua ersersippaat nunatsinni inunngorsimasut piffissami 1979-2014-imi nunatsinnut nutsertut aamma nunanut allanut nutsertut ataatsimut amerlassusaat. Nutsertut kisitsisinngorlugit najugaqartunik ikiliartortitsipput, piffissami pineqartumi nikerarnerit isiginiaraanni, amerliartorlutillu. Kisitsisit Kalaallit Nunaanniit aamma utimut nutsernermik ataatsimut takutitsipput,

Danmarkimuinnaangitsoq.

Tabeli 7. Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut 1979-2014-imi nutsernerat

1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
-247	-39	123	-53	-22	-52	-151	-155
1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
-59	-14	-165	-74	.	-330	-333	-308
1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
-366	-419	-373	-419	-290	-158	-234	-357
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
-315	-191	-382	-468	-507	-653	-278	-291
2011	2012	2013	2014				
-310	-612	-340	-490				

Uannga: Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfik, 2016.

9. *Oqaaseqatigiit qanoq ittut, piunasaqaatit tunngavilersuutillu qanoq ittut atuutsinneqarpat Namminersorlutik oqartussat HR-periusissiaanni /sulisoqarnermut politikkianni /atorfinititsisarnermut politikkianni kalaallit oqaasii eqqarsaatigalugit, kiisalu kulturip ilisimasaqarfiginissaa iserfigisinnaanissaalu aamma nunami pissusaasut? Sulisussarsiorluni nittarsaassinermi piunasaqaatit naliginnaasumik qanoq oqaasertalersorneqartarpat? sulisussarsiorluni nittarsaassinermi oqaatsitsigut piginnaasaqarnissamik piunasaqaatit, ilanngullugit kulturimik nunallu pissusaanik ilisimaarinninnissamik piunasaqaatit allassimasarpat?*

Akissut:

Sulisoqarnermut Aqutsisoqarfimmullu akisassanngorlugu nassiunneqarsimavoq imatullu paasitsinneqarpugut: Namminersorlutik Oqartussani qitiusumik allaffissuaq sulisussarsiornermut politikkimik suliaqarsimavoq, tassanilu allaffissornikkut pitsaasumik ingerlatsinissamut atatillugu nalunaarneqarpoq atorfik inuttaqanngitsoq piginnaanerinnerpaamik inuttalerneqartassasoq, qinnuteqartup ilinniakkatigut inuttullu piginnaanerininik nalilersuinikkut, suliasanut ingerlanneqartussanut sammitillugu.

Atorfimmut inuttassarsiuunneqartussamut allagarsiissutissap oqaasertalersorneqarnera piunasaqaatissallu immikkoortumi atorfinititsiviusussami suliarineqartarput.

Piginnaasat nalilersorneqarneri, tamatumani aamma oqaatitsigut piginnaasat kiisalu kulturimut pigineqartumut tunngasumik ilisimasat paasinninnerlu immikkoortortamit atorfinittisisuusussamit suliarineqartarput.

"Allaffissuarmi sulisussanik atorfinittisisarnermut kaajallaasitami" kapitali 1, § 1, imm. 3-mi (Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 18. november 2010 naapertorlugu) imaattunik allassimasoqarpoq:

"Atorfinittisisarnermut nalilersuisarnermullu ataatsimiititaliap inuttalersornerani sapinggisamik annertunerpaamik qulakkeerniarneqartassaaq kalaallit kulturiannut aamma inuiaqatigiinnut qitiusumillu allaffissornermut ilisimasaqarneq".

10. Namminersorlutik oqartussat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiutaanni siulersuisunut ilaasortat qassiuppat, taakkunangalu tamarmiusut katinnerannit qassit nunatsinni najugaqavissuuppat?

Akissut:

Apeqqummut akissutissamut Naalackersuisut siulittaasuata Naalackersuisoqarfia ingerlatseqatigiiffinnut Namminersorlutik Oqartussat pigisaannut paasissutissanik piniarsimavoq. Siulersuisunut allattoqarfiup Air Greenland-imiit aamma Visit Greenland-imiit akissutinik tigusaqarsimanngilaq, namminnerlu taakkua sinnerlugit akissuteqarluni. Siulersuisut ilaat apeqqummut akissummini immikkuualuttortalersuisarsimapput, siulersuisunut ilaasortat qassit Kalaallit Nunaanneersuunersut eqqarsaatigalugu, allallu tamatuma saniatigut siulersuisuni ilaasortat sinnerisa suminganeernerat ilanngullugu nalunaarutigisarsimallugu.

Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaanni siulersuisuni ilaasortat amerlassusaat, najugaqarfiilu

	Kal. Nunaat	Danmark	Tyskland	Norge	UK	Ataatsimut
Royal Greenland	4	1	1	1	2	9
Greenland Oil Spill Response	1	1		1		3
NUNAOIL	2	1			1	5
TELE-POST	4					6
Greenland Holding	3	1				4
Sikuki	2					5
Royal Arctic Line	4					8
KNI	5					9
INI	3	2		1		6
Illuut	3					3
Kalaallit Nunaata Ammerivia	2	3				5
Air Greenland	1	1				6
Visit Greenland	6					6

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'N' followed by a cursive 'O' and 'l'.

Nivi Olsen

Inatsisartut suleriaasianni § 37 naapertorlugu matumuuna Naalakkersuisunut imaattunik apeqqu-teqaatinik saqqummiussivunga:

Naalakkersuisunut apeqqutit:

- 1) Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut inuit qassit inuussutissarsiutitigut ilinniagaqarneq naammassisimavaat (Inuussutissarsiummik ilinniagalik, qaffasinnerusumik ilinniagalik il.il.) ukiut tamaasa 1979 – 2015 –amma suut ilinniagaqarfiit?
- 2) Inuit qassit ukiut tamaasa Danmarkimut ilinniariartortarpat piffissami 1979 – 2015 –amma suni ilinniarfinni ilinniagaqartuuppat?
- 3) Inuussutissarsiutitigut ilinniagaqarsimasut inuit qassit (inuussutissarsiummik ilinniagallit, qaffasinnerusumik ilinniagallit il.il.) suliffeqanngillat ukiut tamaasa piffissami 1979-2015?
- 4) Tikisitanik sulisoqarnerup ingerlanera qanoq ippa (inuit, sulisorineqartut kalaallinik taaneqarsinnaanngitsut taakkununngaluunniit naligiisinneqarsinnaasut) piffissami 1979-2015? Tamatumalu saniatigut tikisitat sulisorineqartut agguaqatigiissillugu qassinik ukioqarpat?
- 5) Tikisitat agguaqatigiissillugu qanoq sivistutisumik atorfeqartinneqartarpat (inuit, sulisorineqartut kalaallinik taaneqarsinnaanngitsut taakkununngaluunniit naligiisinneqarsinnaasut) piffissami 1979-2015? Namminersorlutik oqartussat qitiusumik allaffeqarfissuanni amma pisortat allaffissornikkut ingerlatsiviini tamani?
- 6) Kalaallit Nunaannut suliffissarsiortut killilersimaarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 27 30. oktober 1992-imeersup § 2 -ata malitsigisaanik nunatta avataaneersunik aningaasarsiaqartitsiviusumik sulisoqarneq qanoq annertutigaa? Imaluunniit ukiut tamaasa nunatta avataaneersut qassit sulisorineqartarpat piffissami 1979-2015?
- 7) Naalakkertsuisut Kommunalbestyrelsellu qanoq ilillutik qularnaartarpaat kalaallit nunaannut suliffissarsiortut killilersimaarnissaat pillugu inatsisip atuutsinneqarnissaa aammalu pisortani attuumassuteqartumik oqartussaasunut paasissutissat aaneqarnissaat? Aamma Namminersorlutik oqartussat Kommunalbestyrelsellu avataaniit sulisoqarnissamik qinnuteqaatinik qasseriartutik itigartitsippat? Immaqa 0-lup pissaaniippoq, taamaappat inatsit sunniuteqarsimannngilaq.
- 8) Nunatsinni najugaqavissut nunatsinni inunngorsimasut inuit qassit Danmarkimut nuusimappat piffissami 1979-2015?

- 9) Oqaaseqatigiit qanoq ittut, piumasaqaatit tunngavilersuutillu qanoq ittut atuutsinneqarpat Namminersorlutik oqartussat HR-periusissiaanni /sulisoqarnermut politikkianni /atorfinititsisarnermut politikkianni kalaallit oqaasii eqqarsaatigalugit, kiisalu kulturip ilisimasaqarfiginissaa iserfigisinnaanissaalu aamma nunami pissusaasut? Sulisussarsiorluni nittarsaassinermi piumasaqaatit naliginnaasumik qanoq oqaasertalersorneqartarpat? sulisussarsiorluni nittarsaassinermi oqaatsitsigut piginnaasaqarnissamik piumasaqaatit, ilannagullugit kulturimik nunallu pissusaanik ilisimaarinninnissamik piumasaqaatit allassimasarpat?
- 10) Namminersorlutik oqartussat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiutaanni siulersuisunut ilaasortat qassiuppat, taakkunanngalu tamarmiusut katinnerannit qassit nunatsinni najugaqavissuuppat?

(Suka K Frederilsen, Siumut)

Tunngavilersuut

Namminersornerunerup eqqunneqarneraniilli Namminersorneriup equnneqarnerani allannguif-fiunngitsumik pisortat allaffissornikkut ingerlatsinerminni qallunaanik qaffasinnerusumik ilinniagalinnik tikisitanik sulisoqarnissamik pinngitsoorsinnaajunnaarsimapput – sulilu taamaallutik – qallunaanik qaffasinnerusumik ilinniagalinnik tikisitanik pinngitsuuisinnaajunnaaqallutik. Qallunaat atorfillit ukiumininnguaannarni nunatsinniittarput, tamannalu patajaassuseerunnermik, sulisoqaannarnissamut ataqatigiiaarisinnaajunnaarnermik, pinginnaasanik qaffasaanissamik, ilisimasanik misilittakkanillu katersuinermik tunniussaqrneq ajorpoq.

Atorfillit tikisitat danskiusut ilisimasatik misilittakkatillu suliaminnik ilusilersuinerminni ingerlatsinerminnilu atortarpaat, tamakkualu kalaallit Nunaanni pissusiviusunut naleqquttuaannartuuneq ajorput. Minnerunngitsumillu oqaatsit atungaasut, ataaveqatigiinnikkut assertajaarisuinnaratik aamma ingerlatsinermut akitsorsaataasartorujussupput, suliaammi tamarmik nutserneqartussaasarmata.

Namminersorlutik oqartussat naalackersuisoqarfiini aamma aqutsisoqarfinni tikisitanik sulisoqartarnerup aamma kingunerisarpaa pinnaasanik-, ilisimasanik- misilittakkanillu katersuingeritsoortoqarnera, atorfimmiiginnarani aamma nunangisamut tunngavissieqataanngitsoortoqarnera.

Kiisalu ilinniarsimannngitsunik avataaniit sulisoqarnissamik akuersissutit amerliartuinnarsimapput naak maani najugaqavissut ilinniarsimannngitsut suliffissaleqisut aamma amerliartuinnarsimagaluartut.

Kissaatigaara apeqqutima ullut qulit qaangiutsinnagit akineqarnissaat.

Suka K Frederiksen, Siumut